

deeltijds

leren & werken

Ga je niet meer graag naar school of leer je liever een vak en steek je graag de handen uit de mouwen, dan is de 'leertijd', de 'stageovereenkomst' of 'deeltijds leren/deeltijds werken' misschien iets voor jou.

Leertijd

Waarover hebben we het?

De 'leertijd' is een combinatie van een praktische opleiding bij een ondernemer (4 dagen per week) met een algemene vorming in een vormingscentrum (1 dag per week). Vroeger sprak men over een 'leercontract'. De opleiding in het bedrijf varieert van 1 tot 3 jaar. Er is een proeftijd voorzien van 1 tot 3 maand. Je krijgt een leervergoeding en je ouders krijgen in de meeste gevallen nog kinderbijslag.

In de leertijd leer je een beroep, je doet werkervaring op en je krijgt op het einde een getuigschrift. Er is een hele waaier aan vakken in verschillende sectoren (200 jobs). Tijdens de lessen 'algemene vorming' leer je zaken die je ook kan gebruiken op de werkvloer. Als je op het einde van de leertijd goed bent in je vak, dan kan je misschien in die onderneming blijven met een echt contract.

De organisatie van de leertijd gebeurt door het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming. Voor de praktische opleiding is de leersecretaris verantwoordelijk. De leersecretaris is ook de schakel tussen de ondernemer en de leerjongere en aanspreekpunt voor beiden. Hij of zij geeft informatie, sluit de overeenkomst, regelt de begeleiding en bemiddelt bij conflicten. Voor de lessen 'algemene vorming' zijn de Syntra-vormingscentra verantwoordelijk.

De cursussen bij SYNTRA duren 30 lesweken per jaar. De lesdag bestaat uit 2 grote blokken: je leert over actuele thema's (maatschappijgerichte vorming) en je leert ook over het beroep, theoretisch én praktisch.

Procedure

Je kan zelf aan een ondernemer vragen of hij jouw hulp kan gebruiken en of hij je een opleiding kan bieden. De ondernemer zal waarschijnlijk van alles van je willen weten: waarom wil je die bepaalde opleiding volgen, wat wil je bij hem leren, heb je belangstelling voor het bedrijf, welke voorkennis en vaardigheden heb je, wat je wil doen na je opleiding? Vraag zelf naar een korte rondleiding, zodat je een beeld krijgt van het werk en het bedrijf.

Wil de ondernemer met jou in zee gaan, dan moet hij contact opnemen met het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming. Sleutelfiguur is de leersecretaris. Die bespreekt met de ondernemer welke opleiding hij te bieden heeft, hoe het opleidingsprogramma zal verlopen (praktijkopleiding, theorieopleiding, attitudevorming), hoe lang de leertijd zal duren, op welke manier de ondernemer rekening zal houden met je vaardigheden en voorkennis, hoe de evaluatie zal verlopen, wat de beoordelingscriteria zullen zijn enz.

Bij de afsluiting van de leerovereenkomst krijgen alle partijen een opleidingsprogramma en een takenblad. Het programma is een gedetailleerd overzicht van de leerdoelen en de leerstof in het Syntra-opleidingscentrum. Het takenblad is een gedetailleerd overzicht van de taken die de leerling in de onderneming onder de knie moet krijgen. Opdrachten, vorderingen en de leerstof van de theoretische- en praktische opleiding worden er in bijgehouden.

Ook de ondernemer moet het takenboekje regelmatig aanvullen en ondertekenen.

Wat moet de ondernemer je bieden?

- maandelijks leervergoeding
- arbeidsongevallenverzekering
- bijdrage voor jaarlijkse vakantie
- RSZ-bijdragen (recupereerbaar)
- werkkledij
- reiskosten woon-werkverkeer

Aan de slag

Jij hebt recht op één vaste persoon die je zal begeleiden. Kan de ondernemer niet zelf instaan voor de begeleiding, dan moet hij een 'mentor' aanstellen. Vraag om een kennismaking met de eventuele mentor. Als dat klikt, heeft je opleiding veel kans op slagen. Hou er wel rekening mee dat de ondernemer of de mentor voor bepaalde begeleidingsaspecten collega's kan inschakelen.

Bij de start bespreekt de ondernemer of de mentor opnieuw het opleidingsprogramma en licht toe hoe hij dat wil aanpakken. Vraag naar begin en einde van de werktijden, de leervergoeding, eventuele premies, het takenpakket, de onkostenvergoeding enz. Praat zeker ook over de praktische aspecten: maaltijden, carpooling, parking enz. Volg in ieder geval de instructies op vlak van veiligheid.

Hou gedurende de duur van de leertijd de opleidingsdoelstellingen en het takenpakket voor ogen. De ondernemer verwacht zeker niet dat je onmiddellijk alles zelfstandig kan en alles altijd van de eerste keer begrijpt. Hou je aan de regels die ook voor anderen gelden. Ben je eenmaal aan de slag, neem dan je verantwoordelijkheid en vraag regelmatig naar nieuwe leeropdrachten.

Leervergoeding

Leervergoeding 2009	-18 jaar	+18 jaar
Eerste jaar leertijd	291,49€	388,66€
Tweede jaar leertijd	388,66€	437,24€
Derde jaar leertijd	480,47€	480,47€

Nationaliteit en papieren

Als je minderjarig bent en geen wettige papieren hebt, kan je toch een leerovereenkomst sluiten. Als je meerderjarig bent, moet je minimaal wettig in België verblijven.

Studentenjob

Kan je tijdens of na de leerovereenkomst een studentenjob aannemen? Neen, want daarvoor moet je les volgen in het voltijds onderwijs. Alleen wie ouder is dan 18 jaar, kan eventueel bij een andere werkgever nog een deeltijdse studentenjob doen. Maar in dat geval bestaat er een grote kans dat je meer verdient dan 480,47€ per maand en dat betekent dan wel dat je het recht op kinderbijslag verliest.

Evaluatie

In het Syntra-vormingscentrum zal je halfjaarlijks en jaarlijks beoordeeld worden via examens. Zowel theoretische kennis als praktische vaardigheden worden getoetst. Het begeleidingsteam zal het takenboekje gebruiken om de vorderingen of eventuele moeilijkheden met jou te bespreken.

Waarde van het getuigschrift

Je hebt in ieder geval heel veel kans om een job te vinden. Je kan er beroepskennis en praktijkervaring mee bewijzen. Het getuigschrift wordt echter niet gelijkgesteld met een onderwijsdiploma. Je kan er dus niet mee naar het hoger onderwijs. Wil je later toch die stap zetten, dan zal je een diploma moeten halen via de centrale examencommissie of tweedekansonderwijs. Voor wie wil, is er met de leertijd de mogelijkheid om nog meer kennis en ervaring op te doen via een stageovereenkomst of een bijkomende ondernemersopleiding.

Stage-overeenkomst

Waarover gaat het?

Ben je niet meer leerplichtig (dus minstens 18 jaar) en heb je de 'leertijd' achter de rug, dan kan je via een stage-overeenkomst, als 'zelfstandige' aan de slag gaan. Je kan via die overeenkomst de nodige praktische en theoretische kennis verwerven. In de theoretische lessen zal je veel beroepskennis opdoen en leren hoe je een bedrijf moet beheren, in commerciële, administratieve en financiële zin. De lessen volg je ('s avonds) in een Syntra-opleidingscentrum. Het praktische programma doorloop je op de werkvloer bij een ondernemer. De overeenkomst duurt minstens 6 maanden. Je kan ook een deeltijdse overeenkomst afsluiten.

De ondernemersopleiding duurt meestal 2 jaar, soms 1 of 3 jaar. Na de opleiding kan je je meteen als zelfstandige vestigen. Tijdens de opleiding, krijg je een maandelijks vergoeding (zie hierna), je hebt recht op jaarlijks vakantie en je bent verzekerd tegen arbeidsongevallen.

Vergoeding

Heb je weinig of geen vooropleiding, dan krijg je volgende vergoeding:

Vergoeding 2009	Weinig vooropleiding
Eerste jaar	min. 480,47€
Tweede jaar	min. 684,54€
Derde jaar	min. 808,99€

Heb je voldoende vooropleiding, dan krijg je volgende vergoeding

Vergoeding 2007	Voldoende vooropleiding
Eerste jaar	min. 684,54€
Tweede jaar	min. 808,99€
Derde jaar	min. 808,99€

Deeltijds beroepssecundair onderwijs

Waarover gaat het?

'Deeltijds leren/deeltijds werken' kan als je 15 jaar bent. Je volgt twee dagen per week les in een Centrum voor Deeltijds Onderwijs (CDO). De drie andere dagen van de week ga je in principe werken. Elke leerling wordt aangeraden om zich in te schrijven bij de VDAB als werkzoekende, of bij ACTIRIS als je in Brussel woont. Ben je nog maar 15, dan moet je twee jaar secundair onderwijs gevolgd hebben. Als je 16 bent, zijn er geen bijkomende voorwaarden.

Ben je 18 jaar op 1 september (en dus niet meer leerplichtig) maar heb je je secundair onderwijs nog niet af, kan je je inschrijven op voorwaarde dat je deeltijds werkt. Het Deeltijds Beroeps Secundair Onderwijs kan je wél verder volgen tot op het einde van het

schooljaar van het kalenderjaar waarin je 20 wordt, op voorwaarde dat je al een leerling was van het DSBO in de periode dat je nog leerplichtig was.

Deeltijds leren

In zo'n Centrum voor Deeltijds Onderwijs kan je allerlei opleidingen volgen. Het deeltijds onderwijs biedt een brede waaier vakopleidingen in verschillende sectoren. Na afloop krijg je een getuigschrift. De kennis en de vaardigheden die je leert in de cursus, kan je direct toepassen op de werkvloer. Je krijgt enerzijds een algemene, sociale en persoonlijkheidsvorming. Anderzijds krijg je een beroepsgerichte vorming ter voorbereiding op de uitoefening van een beroep.

Deeltijds werken

Deeltijds werken kan onder verschillende vormen:

- individueel leercontract of werknemersleercontract (engagement tot opleiding op de werkvloer van 6 tot 24 maanden met leervergoeding)
- deeltijdse arbeidsovereenkomst (bepaalde of onbepaalde duur met loon)
- individuele beroepsopleiding (contract tussen jongere, werkgever, VDAB, contract van onbepaalde duur na opleidingsperiode)
- interimcontract (tussen jongere en interimkantoor)
- startbaanovereenkomst (voor kortgeschoolde werkzoekenden)
- contract als thuishelp(st)er of zelfstandig help(st)er (werk in een eenmanszaak van familie, vanaf 20 jaar als zelfstandige)
- brugproject (voor jongeren die nog niet arbeidsmarktrijp zijn).

Voordelen

De praktijkopleiding op de werkvloer versterkt gevoelig de praktijkervaring en de realiteitswaarde van de opleiding. Jongeren die deze stap gezet hebben, ontplooiën zich goed op de werkvloer en vinden de motivatie om hun opleiding voort te zetten en te voltooien. Hun tewerkstellingskansen nemen ook toe. Dus als je goed bent in je werk, kan je misschien ook na de opleiding in de onderneming blijven.

Doelstellingen

De belangrijkste doelstelling van het deeltijds onderwijs is om je in staat te stellen om je in de maatschappij te integreren. Om dat te bereiken leer je een job en doe je werkervaring op. Je kan de vaardigheden, kennis en attitude die je in het Centrum voor Deeltijds Onderwijs geleerd hebt, inoefenen en uitbreiden.

Formaliteiten

Je moet zelf aansluiten bij een ziekenfonds. Als je een leercontract hebt, moet de ondernemer een leervergoeding betalen. De ondernemer moet minstens 25 jaar zijn en minstens 7 jaar beroepservaring hebben. Als je een deeltijds arbeidscontract hebt, krijg je een loon. Het contract wordt afgesloten voor bepaalde of onbepaalde duur. In tegenstelling tot bij het leercontract komen alle ondernemingen in aanmerking. In beide gevallen moet de ondernemers zorgen voor een verzekering. Soms krijg je werkkledij, soms moet je die zelf aanschaffen.

Als je werkt met een leercontract moet de tewerkstelling in de onderneming, gecombineerd worden met de opleiding in het Centrum voor Deeltijds onderwijs. Als je een deeltijds arbeidscontract hebt, wordt dit wel aangeraden, maar is het niet verplicht.

Hoe ga je te werk

Wil de ondernemer met jou in zee gaan, dan moet hij contact opnemen met de tewerkstellingsverantwoordelijke van het Centrum voor Deeltijds Onderwijs. Die zal met de ondernemer bespreken welke opleiding hij te bieden heeft en in welk soort bedrijf. Hij zal het leerprogramma (vaktechnisch, attitudevorming ...), de duur (6 tot 24 maanden) en de formaliteiten van de praktijkopleiding bespreken. De ondernemer zal peilen naar de vaardigheden en voorkennis van de cursist, kijken of de onderneming kan aansluiten bij de leerdoelstellingen van de opleiding, de vaardigheden en de voorkennis. De tewerkstellingsverantwoordelijke en de ondernemer kan een sollicitatieprocedure afspreken als er meerdere kandidaten zijn.

Wat zal de ondernemer met jou bespreken?

De ondernemer zal peilen naar je motivatie. Waarom volg je die opleiding, waarom wil je bij hem gaan werken, wat wil je er leren, heb je interesse voor het bedrijf, wat kan en ken je al, wat zou je na de opleiding willen doen?

Hopelijk krijg je ook een korte rondleiding in de onderneming zodat je een beter idee krijgt van het bedrijf. Vraag om het leerprogramma te overlopen en hoe je zal worden ingeschakeld in het bedrijf, welke vaardigheden je moet ontwikkelen tijdens de opleiding, welke de regels zijn omtrent veiligheid en welk materiaal of kledij je nodig hebt, begin en einde van de werktijden, vergoeding, eventuele premies, takenpakket, onkostenvergoeding en praktische aspecten als maaltijden, carpooling en parking enz.

Hou zoveel mogelijk de leerdoelstellingen en het takenpakket voor ogen. Beschouw 'leren op de werkvloer' als een constant leerproces. D.w.z. dat je niet zomaar een taak krijgt, die je dan

voor de rest van de tijd alsmaar opnieuw moet uitvoeren. Toon motivatie en neem verantwoordelijkheid. Niemand verwacht dat je alles onmiddellijk zelfstandig kan. Vraag uitleg als je iets niet begrijpt. Je bent daar om te werken én te leren. Hou je aan de regels die gelden voor de andere werknemers. Laat je bijsturen als dat nodig is.

Evaluatie

Het Centrum voor Deeltijds Onderwijs bepaalt hoe de evaluatie gebeurt. De ondernemer geeft ook een beoordeling: zijn de leerdoelstellingen bereikt? Heb je het takenpakket goed afgewerkt? Was je gemotiveerd en stipt? Ging je correct om met collega's en klanten?

Adressen, folders en websites

Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – Syntra Vlaanderen
Kanselarijstraat 19 – 1000 Brussel - 02/227.63.93

www.leertijd.be

info@syntravlaanderen.be en www.syntravlaanderen.be

Website met alle informatie over de leertijd: overzicht van de Syntralesplaatsen, informatie voor ondernemers en mogelijkheid voor ondernemers om zich online kandidaat te stellen als ondernemeropleider via het Leertijdloket.

www.deeltijdsonderwijs.be

Gemeenschappelijke website van Deeltijds Onderwijs Kempen, Limburg, Regio Leuven en Zuid-Oost-Vlaanderen.

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Departement Onderwijs

Koning Albert-II-laan 15 – 1210 Brussel

www.ond.vlaanderen.be/gidsvoorleerlingen/deeltijds

Info over opleidingen en adressen

JIP

En dan is er ook nog het JIP!

Wil je meer uitleg over dit thema? Wil je één van de vermelde websites of folders bekijken? Loop dan binnen in het JIP of jongereninformatiepunt. Je kan er terecht met vragen of problemen in verband met wonen, werk, seks, relaties, sport, jeugdverenigingen, vorming, drugs, geld, cultuur, toerisme, mobiliteit, gezondheid, onderwijs, geweld enz.

In een JIP kan je zelf informatie opzoeken, maar je bent er ook welkom voor een gesprek. Als je wil, zoekt de JIP-medewerker mee naar een antwoord op je vraag of een oplossing voor jouw probleem. Heb je verder advies, hulp of begeleiding nodig, dan word je doorverwezen naar een persoon of dienst die je verder kan helpen.

Voor het adres en het telefoonnummer van een JIP in de buurt: zie www.jips.be.

Voorjaar 2009

Vlaams InformatiePunt Jeugd vzw
Zuidlaan 25-27 • 1000 Brussel

www.jips.be